

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **119800**

(13) **U**

(51) МПК

G09B 23/28 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2017 03527**

(22) Дата подання заявки: **11.04.2017**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **10.10.2017**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **10.10.2017, Бюл.№ 19**

(72) Винахідник(и):

**Кузьміна Ірина Юріївна (UA),
Ніколаєва Ольга Вікторівна (UA),
Жулікова Марина Валентинівна (UA)**

(73) Власник(и):

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
просп. Науки, 4, м. Харків, 61022 (UA)**

(74) Представник:

Голданська Анна Вадимівна

(54) СПОСІБ МОДЕЛЮВАННЯ СИНДРОМУ ПОЛІКІСТОЗНИХ ЯЄЧНИКІВ

(57) Реферат:

Спосіб моделювання синдрому полікістозних яєчників включає введення щурам гормонального препарату. При цьому статевонезрілим самкам щурів лінії Вістар у віці 27 днів з масою тіла 80-90 г і відсутністю регулярних естральних 4-денних циклів як гормональний препарат вводять масляний розчин дегідроепіандростендіолу-сульфату в дозі 8 мг на кожні 100 г маси тіла тварини підшкірно щоденно протягом 25 днів.

UA 119800 U

Корисна модель належить до медицини, а саме до експериментальної медицини, і може бути використана для моделювання синдрому полікістозних яєчників.

Синдром полікістозних яєчників (СПКЯ) - це мультифакторний синдром, основними проявами якого є наявність оваріальної дисфункції (нерегулярні місячні, ановуляція), гіперандрогенія, ожиріння, репродуктивні порушення, полікістозна дегенерація яєчників тощо [Шилин Д.Е. Синдром поликистозных яичников. - Международный диагностический консенсус / Д.Е. Шилин // Consilium-medicum. - 2004. - Т. 06, № 9 - С. 683-695].

Дана патологія прогресує поступово, а порушення репродуктивної системи при СПКЯ залежить від впливу екзогенних стресових факторів (фізичне і психічне перенапруження, інфекційні захворювання тощо). Незважаючи на інтенсивні дослідження СПКЯ, механізми, що лежать в основі формування цього захворювання, недостатньо вивчені і свідчать про багатфакторну етіологію даної патології [Манухин И.Б. Синдром поликистозных яичников / И.Б. Манухин, М.А. Геворкян, Н.Е. Кушлинский. - М.: ООО "Медицинское информационное агентство", 2004. - 192 с.].

В основі вивчення проблеми формування СПКЯ важливе місце займає біологічне моделювання, при цьому спільність фізіологічних процесів регуляції статевий системи у людини і щурів дозволяє використовувати цих тварин для вивчення механізмів розвитку репродуктивних порушень [Серов В.Н. Клинико-физиологические основы гинекологической эндокринологии / В.Н. Серов, А.А. Кожин, В.П. Прилепская. - Ростов-на-Дону: Изд-во "Эверест", 1998. - 368 с.].

Моделювання синдрому полікістозних яєчників, що формується з періоду статевого дозрівання, надзвичайно актуальне, оскільки дозволяє не тільки вивчити патогенез цього ускладнення, але і розробити сучасні ефективні і фізіологічні методи доклінічної корекції, профілактики і реабілітації репродуктивної патології.

Відомим способом моделювання СПКЯ є насичення організму щура гормональними препаратами. Однією з експериментальних моделей цього захворювання є спосіб введення підшкірно самкам щурів 9-денного віку 1,25 мг тестостерону пропіонату. Недоліком способу є те, що тестостерон у ранньому неонатальному періоді життя щура викликає моделювання андрогенної стерилізації, а не СПКЯ. При моделюванні процесу даним способом відбувається формування ановуляторних розладів, пов'язаних з порушенням статевої диференціації мозку на ранньому етапі статевого розвитку [Мухаметова М.М. Анализ роли биогенных аминов в регуляции полового цикла и беременности у крыс: Дис ... канд. биол. наук.: 03.00.13 / М.М. Мухаметова - Ростов-на-Дону, 1996. - 186 с.].

Відомий також спосіб моделювання СПКЯ з використанням статевонезрілих самок щурів лінії Вістар у віці 30 днів, з масою 30-35 г і відсутністю регулярних естральних 4-денних циклів. Препарат Естрожел в дозі 2,5 г одноразово наносять пластмасовим дозатором на попередньо очищену від шерстяного покриву шкіру черевної стінки щура, тварину фіксують протягом 10-15 хвилин до повного всмоктування препарату. Затим протягом 1 місяця щодня на 15 хвилин знерухомлюють тварину. Недоліком способу є те, що він не враховує етіопатогенетичні ланки СПКЯ та викликає у щурів розвиток малої кількості поодиноких атретичних фолікулів [Патент № 2337411, RU, G09B 23/28. / Чеботарева Ю.Ю., Юровская В.П., Овсянников В.Г. 3. № 2007114377/14, заявл. 16.04.2007, опубл. 27.10.2008. Способ моделирования поликистозных яичников].

Відомий спосіб моделювання СПКЯ у щурів шляхом парентерального введення препарату 17β-естрадіолу валерату (ЕВ). СПКЯ викликали у дорослих статевозрілих щурів вагою 190-210 г і регулярним 4-денним естральним циклом. Щури отримували одноразово внутрішньом'язово ін'єкції масляного розчину ЕВ у дозі 2 мг або 4 мг. СПКЯ формувалася на 30 день при введенні 4 мг препарату та на 60 день при введенні 2 мг ЕВ [Effects of Electro-Acupuncture on Nerve Growth Factor and Ovarian Morphology in Rats with Experimentally Induced Polycystic Ovaries / E. Stener-Victorin, U. Waldenstrom, U. Tagnfors at al. // Acta Obstet Gynecol Scand. - 2000. - Vol. 79 (3). - P. 180-188].

Даний спосіб моделювання СПКЯ є найбільш близьким до того, що заявляється, за технічною суттю і результатом, який може бути досягнутим, тому його вибрано як найближчий аналог.

Основним недоліком найближчого аналога є те, що щури при даному моделюванні були статевозрілими, з наявністю регулярного 4-денного естрального циклу, що не дозволяє вивчити механізм розвитку СПКЯ, так як дана патологія найчастіше маніфестується у менархе або в препубертаті.

У зв'язку з вищевикладеним, в основу корисної моделі поставлено задачу розробити спосіб моделювання СПКЯ шляхом створення кістозних і гормональних порушень в яєчниках.

Поставлену задачу вирішують тим, що у способі моделювання СПКЯ, що включає введення щурам гормонального препарату, згідно з корисною моделлю, статевонезрілим самкам щурів лінії Вістар у віці 27 днів з масою тіла 80-90 г і відсутністю регулярних естральних 4-денних циклів як гормональний препарат вводять масляний розчин дегідроепіандростендіола-сульфату в дозі 8 мг на кожні 100 г маси тіла тварини підшкірно щоденно протягом 25 днів.

Технічний результат корисної моделі, а саме розробка способу моделювання СПКЯ шляхом створення кістозних і гормональних порушень в яєчниках, обумовлений синергізмом засобу та його кількісних значень. Спосіб забезпечує створення моделі для вивчення механізмів формування синдрому полікістозних яєчників з періоду статевого дозрівання та подальшої розробки лікувальних і профілактичних заходів щодо запобігання даної патології яєчників на ранній стадії розвитку захворювання.

Спосіб виконують наступним чином: Статевонезрілим самкам щурів лінії Вістар у віці 27 днів з масою тіла 80-90 г і відсутністю регулярних естральних 4-денних циклів як гормональний препарат вводять масляний розчин дегідроепіандростендіола-сульфату. Препарат вводять в дозі 8 мг на кожні 100 г маси тіла тварини підшкірно щоденно протягом 25 днів.

Ефективність способу доведена морфологічними дослідженнями яєчників.

Для запропонованого способу моделювання були відібрані 30 самок білих щурів лінії Вістар 27-денного віку і вагою 80-90 г, 15 з яких належали до контрольної групи і 15 - до піддослідної. Контрольну групу становили самки з нормальним естральним циклом. У піддослідних тварин моделювали полікістозний процес в яєчниках шляхом щоденного підшкірного введення 8 мг на кожні 100 г маси тіла масляного розчину дегідроепіандростендіола-сульфату протягом 25 днів.

Даний спосіб дозволяє змодельовати розвиток полікістозу яєчників у 94 % щурів. Тварин виводили з експерименту шляхом декапітації під ефірним наркозом, відповідно до принципів Гельсінської декларації про гуманне ставлення до тварин, з подальшим забором яєчників для вивчення морфологічних змін. Після експерименту маса піддослідних щурів значно перевищувала масу контрольної групи тварин. Маса яєчників у піддослідній групі майже вдвічі збільшилася у порівнянні з контрольною групою. В яєчниках андрогенізованих тварин спостерігалася склерозування стромы і розвиток кістозно-перероджених фолікулів (фіг. 1). Відзначалися великі кисти різних типів. Практично повністю були відсутні зрілі фолікули і жовті тіла (фіг.2). Збільшувався відносний обсяг стромы, посилювалася колагенізація білкової оболонки і, відповідно, значно змінювався зовнішній вигляд яєчників (фіг. 3).

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

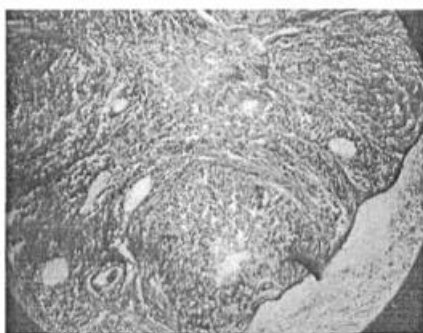
Спосіб моделювання синдрому полікістозних яєчників, що включає введення щурам гормонального препарату, який **відрізняється** тим, що статевонезрілим самкам щурів лінії Вістар у віці 27 днів з масою тіла 80-90 г і відсутністю регулярних естральних 4-денних циклів як гормональний препарат вводять масляний розчин дегідроепіандростендіолу-сульфату в дозі 8 мг на кожні 100 г маси тіла тварини підшкірно щоденно протягом 25 днів.

Фіг. 1

Fig. 2

Fig. 3

Комп'ютерна верстка Г. Паяльніков

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601